

NAGEDACHTENIS JOODSE INWONERS

Eindelijk Stolpersteine in Delden

In navolging van omliggende plaatsen krijgt ook Delden Stolpersteine. Als alles volgens plan verloopt, kunnen de zeventien gedenktekens voorafgaand aan de viering van de bevrijding van Delden op 4 april 2019 geplaatst worden.

Rob Steentjes
Delden

De stenen, die momenteel zijn verspreid over 22 landen in Europa, vormen samen een monument voor de slachtoffers van het nationaal-socialisme tijdens de Tweede Wereldoorlog. De plannen voor het leggen van de zogenaamde Stolpersteine in Delden zijn niet nieuw. In het verleden kwamen meerdere inwoners op het idee om deze monumentjes in het stadje te plaatsen. Tot uitvoering van de plannen kwam het echter nooit. Onlangs maakte de Raad van Kerken in Delden bekend toch 'struikelstenen' te willen plaatsen voor zeventien Joodse inwoners die de oorlog niet overleefden.

Dominee

Initiatiefnemer is Ype de Jong, bestuurslid van de Raad van Kerken Delden. „Twee jaar geleden kwam ik in gesprek met de voormalige Deldense dominee Frans Wiersma. Hij vertelde mij dat hij het betreurdde dat het in zijn periode in Delden niet was gelukt om hier Stolpersteine te plaatsen. Ik heb hem toen beloofd om het bestuur van de Raad van Kerken voor te stellen om dit initiatief nieuw leven in te blazen. De reacties waren enthousiast en zo is het balletje gaan rollen.”

Voor De Jong speelden ook zijn persoonlijke gevoelens mee in de beslissing om met het idee aan de slag te gaan. „Ik ben opgegroeid op een boerderij in Friesland. Tijdens de oorlog boden mijn ouders on-

derdak aan een Joods echtpaar uit Amsterdam. Zelf ben ik geboren in 1944 en heb daar dus geen herinneringen aan. Maar ik ken natuurlijk de verhalen van het leed van die mensen en onze families zijn ook na de oorlog met elkaar in contact gebleven. Zo hebben we als gezin jaren geleden de dochter van dat Joodse echtpaar en haar man bezocht in Utrecht.”

Als derde en belangrijkste reden voor het oppakken van het project noemt De Jong de herinnering aan de mensen en het leed dat hen is aangedaan. „Onze generaties kunnen zich niet indenken hoe het voor die mensen moet zijn geweest.”

Onze generaties kunnen zich niet indenken hoe erg het moet zijn geweest

– Ype de Jong

De Jong refereert daarbij aan het verhaal dat hij hoorde van de Deldense amateuurstorisch Dick Lohuis. „Tien Joodse Deldenaren werden in 1943 op de trein naar Vught gezet om nooit meer terug te keren. Deze mensen moesten nota bene hun eigen treinkaartje kopen. En dat met de wetenschap dat ze waarschijnlijk nooit meer thuis zouden komen. Het leggen van Stolpersteine bij de huizen van onder anderen deze mensen zorgt ervoor dat we de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog blijven herinneren en beseffen dat zo iets nooit meer mag gebeuren. Als je het nieuws de laatste tijd een beetje volgt dan lijkt dat besef steeds meer te vervagen.”

Naast de tien Joodse mensen, waar in 2016 een bezinningsmonument voor werd onthuld bij het station in Delden, zijn er nog zeven slachtoffers. „Het gaat in totaal om zeventien mensen uit zes verschillende gezinnen”, zo vertelt De Jong. „Ze woonden allemaal in het centrum aan onder andere de

Lezing over Joodse gemeenschap

Voorafgaand aan de onthulling van de Stolpersteine in april 2019 houdt de Deldense amateuurstorisch Dick Lohuis een lezing in de Oude Blasiuskerk over de Joodse gemeenschap van Delden ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. De Jong: „We hopen dat daar veel inwo-

ners op af zullen komen. De reacties die ik nu links en rechts krijg van inwoners zijn erg positief, maar ik merk ook dat veel mensen niet precies weten wat er allemaal is gebeurd. Dit is een mooie gelegenheid om kennis van dit stukje geschiedenis van Delden op te doen.”

Langestraat, de Zuidwal en de Marktstraat. Lohuis heeft voor ons alles netjes in kaart gebracht inclusief namen en andere persoonsgegevens.”

Groen licht

De eerste stappen richting plaatsing zijn al gezet. „We hebben met de gemeente gesproken en die heeft groen licht gegeven. Ook burgemeester Ellen Nauta heeft ons laten weten het initiatief te ondersteunen. Verder hebben we van de Lions Delden een bijdrage

gekregen in de kosten die ruim 3.000 euro bedragen. Ook het Rabobonds en de gemeente dragen mogelijk wat bij.” Als alles volgens plan verloopt, kunnen de Stolpersteine voor de viering van de bevrijding van Delden op 4 april 2019 geplaatst worden. „We moeten echter nog een slag om de arm houden omdat er bij de organisatie die de stenen maakt een wachtlijst is. Ook gaan we nog in gesprek met de huidige bewoners van de huizen waar de struikelstenen geplaatst moeten worden.”

◀ Ype de Jong met Ria Mudde, voorzitter van de Raad van Kerken, in de Langestraat voor een pand waar ooit Joodse mensen woonden die slachtoffer werden van het naziregime.

FOTO: FRANS NIKKELS

WIGGERS PARKET
De goedkoopste in de betere kwaliteiten!

Schuren
€ 12.00 p/m²

EIKEN DUO
BREDE DELEN
80 kleuren
Scherp geprijsd – Geen onderhoud
Wij leveren onderhoudsvrije oppervlakte behandeling

zie
www.wiggersparket.nl
Tichelweg 48 – Borne – 074-266 1358

PICO WOMEN
ELKE ZONDAG OPEN
DE HEURNE 51 ENSCHEDE TEL. 053 8 900 900

MID-SEASON-SALE
KORTING TOT 30%

Fashion & More

Walters KEUKENS

Showroom Lochem
ZONDAG OPEN
van 10.00 tot 17.00 uur

WWW.WALTERSKEUKENS.NL LARENSEWEG 51 - LOCHEM - TEL. 0573 - 25 13 34

Senioren Aktief

GOOR De werkgroep Senioren Aktief van de HH Petrus en Paulus Parochie viert haar 25-jarig bestaan morgen met een viering met gebed en gezang in de Parochiekerk vanaf 15.00 uur. Daarna is er receptie in het naastgelegen De Bebsel.

Tuinen Erve Odinc open voor avondbezigting

MARKELO Erve Odinc aan de Seinenweg houdt dinsdag 12, vrijdag 15, dinsdag 19 en donderdag 21 juni avondopenstellingen. Bezoekers kunnen de tuinen van zeven uur tot half tien bezichtigen. Honden worden niet toegelaten. De entree is 5 euro per persoon. Kinderen tot 12 jaar mogen gratis mee.

Erve Odinc van de eigenaren Klaas en Mario van Heuven deed onlangs mee aan de eerste editie in Nederland van 'Tot ziens in de tuin' waar in totaal 33 tuinen en parken aan meededen. In Frankrijk is dit evenement onder de naam 'Rendez-vous aux jarins' al zestien jaar een groot succes met honderden participanten als deelnemer.